

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Praze rozhodl soudkyní Mgr. Jitkou Zavřelovou ve věci

žalobkyně: **D. T. O. A. N.**,
státní příslušnice I.,
toho času bytem X,
zastoupena advokátem Mgr. Václavem Slukou,
se sídlem Koněvova 128, Praha,

proti

žalovanému: **Ministerstvo vnitra**,
se sídlem Nad Štolou 3, Praha,

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 15. 10. 2018, č. j. OAM-242/LE-BE01-LE26-PS-2018,

takto:

I. Žaloba se zamítá.

II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

III. Ustanovenému zástupci žalobkyně, advokátu Mgr. Václavu Slukovi, se přiznává odměna a náhrada hotových výdajů za zastupování v částce 3 400 Kč, která mu bude vyplacena z účtu Krajského soudu v Praze ve lhůtě do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

1. Žalobkyně se žalobou, doručenou Krajskému soudu v Praze dne 19. 10. 2018, podle části třetí, hlavy druhé, dílu prvního zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), domáhá zrušení v záhlaví označeného rozhodnutí, jímž žalovaný rozhodl o zajištění žalobkyně podle § 46 odst. 1 písm. e) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“). Doba zajištění byla v souladu s § 46a odst. 5 zákona o azylu stanovena do 29. 1. 2019.

2. Podaná žaloba neobsahovala žádný žalobní bod. Soud proto žalobkyni v návaznosti na její žádost usnesením ze dne 29. 10. 2018, č. j. 45 A 10/2018-9, ustanovil zástupce a žalobkyni vyzval k odstranění vad žaloby. To zástupce žalobkyně v zákonné lhůtě dne 14. 11. 2018) učinil.
3. V doplnění žaloby žalobkyně uvedla, že bezprostředně po vydání napadeného rozhodnutí podala v České republice žádost o udělení mezinárodní ochrany, a proto má za to, že již nemůže být zajištěna v zařízení pro zajištění cizinců, nýbrž má být přemístěna do pobytového střediska. Zatímco v době vydání napadeného rozhodnutí snad důvody pro její zajištění existovaly, v současnosti je její zajištění nezákonné a soud by měl bez dalšího rozhodnout o jejím propuštění. Dalším důvodem, proč by žalobkyně neměla být omezena na osobní svobodě, je skutečnost, že je lesba (to bylo i důvodem pro podání žádosti o mezinárodní ochranu) a v zařízení pro zajištění cizinců, které nemůže opustit, si nemůže najít vhodnou životní partnerku, s níž – jak doufá – by záhy mohla začít bydlet a následně uzavřít registrované partnerství a trvale žít v České republice. Naproti tomu v pobytovém středisku by se žalobkyně díky volnějšímu režimu mohla seznámit snáze.
4. Žalovaný ve vyjádření k žalobě uvedl, že s žalobou nesouhlasí a své rozhodnutí pokládá za zákonné. Odkázal na odůvodnění napadeného rozhodnutí, kde podrobně uvedl důvody, proč má za to, že žalobkyně podala žádost o mezinárodní ochranu jen účelově, s cílem oddálit hrozící správní vyhoštění. Dále žalovaný odkázal na obsah správního spisu. Podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 8. 2008, č. j. 5 Azs 24/2008-48, v případě podání žádosti o mezinárodní ochranu až ve chvíli, kdy žadateli hrozí vyhoštění, existuje vyvratitelná domněnka, že tato žádost byla účelová. Žalovaný má tedy za to, že byly naplněny důvody pro zajištění žalobkyně podle § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu. Navrhuje zamítnutí žaloby.
5. Ze správního spisu zjistil soud následující podstatné skutečnosti. Rozhodnutím Policie České republiky, Krajského ředitelství policie Středočeského kraje, ze dne 6. 10. 2018, č. j. KRPU-196705-26/ČJ-2018-040022-SV-CV, byla žalobkyně zajištěna podle § 124 odst. 1 písm. b) zákona o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o pobytu cizinců“). Z odůvodnění tohoto rozhodnutí vyplynulo, že ji policie zajistila poté, co ji převzala v rámci readmise od německé policie, která žalobkyni objevila na území Německa v nákladním voze bez jakéhokoli platného oprávnění ke vstupu nebo k pobytu v kterémkoli členském státě Evropské unie. Při podání vysvětlení žalobkyně uvedla, že důvodem pro opuštění Iráku byla její sexuální orientace; je totiž lesba, měla poměr se ženou a za to jí hrozí smrt. Téhož dne policie s žalobkyní zahájila řízení o jejím správním vyhoštění a poučila ji o možnosti požádat o mezinárodní ochranu. To žalobkyně učinila dne 11. 10. 2018 v zařízení pro zajištění cizinců (v žádosti uvedla své osobní údaje a slovo „azyl“). Dne 15. 10. 2018 vydal žalovaný napadené rozhodnutí, kterým rozhodl o zajištění žalobkyně podle § 46 odst. 1 písm. e) zákona o azylu. V odůvodnění popsal způsob, jakým byla žalobkyně policií zadržena a zajištěna a dosavadní průběh řízení o udělení mezinárodní ochrany. Žalovaný shrnul, že žalobkyně podle svého sdělení přicestovala do České republiky po zemi, nezbytně tedy přes některý z členských států Evropské unie, v němž mohla o mezinárodní ochranu požádat, avšak neučinila to. O mezinárodní ochranu nepožádala ani v Německu a v České republice to učinila až poté, co s ní bylo zahájeno řízení o správním vyhoštění, nikoli dříve, přestože tuto možnost měla a přestože jí skutečnosti, kterými žádost odůvodnila (vlastní sexuální orientace), musely být známy ještě před odjezdem z vlasti.

Z jejího předchozího jednání je také zřejmé, že vědomě porušovala právní předpisy tím, že vstoupila na území členských států Evropské unie neoprávněně. Na základě toho dospěl žalovaný k závěru, že se v případě žalobkyně lze oprávněně domnívat, že její žádost byla podána pouze s cílem vyhnout se hrozícímu správnímu vyhoštění, nebo je alespoň pozdržet. Pokud by žalobkyně nebyla zajištěna v režimu § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu, hrozí, že by se opět pokusila vycestovat do Německa. Uložení zvláštních opatření ve smyslu § 47 zákona o azylu by proto nebylo účinné. Žalobkyně také není zranitelnou osobou ve smyslu § 2 odst. 1 písm. i) zákona o azylu, kterou by nebylo možné zajistit. Lhůtu stanovil žalovaný s přihlédnutím k tomu, že se nejedná o žádost zjevně nedůvodnou, avšak přesto lze předpokládat, že bude vyřízena do 90 dnů od jejího podání. K tomu je třeba připočíst patnáctidenní lhůtu pro podání případné žaloby a pětidenní rezervu pro doručování. Celková délka zajištění žalobkyně tedy činí 110 dní, což pokládá žalovaný za přiměřené.

6. Soud ověřil, že žaloba byla podána včas, osobou k tomu oprávněnou a splňuje všechny formální náležitosti na ni kladené. Jde tedy o žalobu věcně projednatelnou. Soud vycházel při přezkumu žalobou napadeného rozhodnutí ze skutkového a právního stavu, který zde byl v době vydání napadeného rozhodnutí (§ 75 odst. 1 s. ř. s.), přičemž napadené rozhodnutí přezkoumal v mezích uplatněných žalobních bodů, jimiž je vázán (§ 75 odst. 2 věta první s. ř. s.). O věci rozhodl soud bez jednání, neboť žádný z účastníků nařízení jednání nepožadoval. Vady, k nimž by byl povinen přihlédnout z moci úřední, soud neshledal.
7. Podle § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu může ministerstvo v případě nutnosti rozhodnout o zajištění žadatele o udělení mezinárodní ochrany v přijímacím středisku nebo v zařízení pro zajištění cizinců, nelze-li účinně uplatnit zvláštní opatření, jestliže byla žádost o udělení mezinárodní ochrany podána v zařízení pro zajištění cizinců a existují oprávněné důvody se domnívat, že žádost o udělení mezinárodní ochrany byla podána pouze s cílem vyhnout se hrozícímu vyhoštění, vydání nebo předání podle evropského zatýkacího rozkazu k trestnímu stíhání nebo k výkonu trestu odnětí svobody do ciziny, nebo je pozdržet, ačkoliv mohl požádat o udělení mezinárodní ochrany dříve.

Podle § 46a odst. 5 zákona o azylu ministerstvo v rozhodnutí o zajištění stanoví dobu trvání zajištění, kterou lze prodloužit, a to i opakovaně, nejdéle na 120 dnů.

8. Žalobkyně nejprve namítla, že je napadené rozhodnutí nezákonné, protože jako žadatelka o mezinárodní ochranu nemůže být zajištěna v zařízení pro zajištění cizinců, nýbrž může být umístěna toliko v pobytovém středisku. Soud k této námitce nejprve uvádí, že argumentace žalobkyně – byť zastoupené advokátem, profesionálem v oboru poskytování právních služeb – je poněkud zmatená a jeví se, že nereflexuje skutečnost, že žalobkyni byla postupně vydána dvě rozhodnutí o zajištění. Prvé z nich (ze dne 6. 10. 2018) bylo vydáno Policií České republiky a žalobkyně jím byla zajištěna za účelem správního vyhoštění podle § 124 odst. 1 písm. b) zákona o pobytu cizinců. Poté, co žalobkyně dne 11. 10. 2018 požádala o mezinárodní ochranu, se její postavení změnilo z nelegálně pobývajících cizinky na legálně pobývajících žadatelku o mezinárodní ochranu. Citované ustanovení zákona o pobytu cizinců tak na žalobkyni přestalo dopadat (rozhodnutí o správním vyhoštění není po dobu řízení o mezinárodní ochraně vykonatelné – viz § 119 odst. 7 zákona o pobytu cizinců), a na jeho základě tudíž nemohla být dále zajištěna (§ 127 odst. 1 písm. f) zákona o pobytu cizinců. Proto žalovaný napadeným (v pořadí druhým) rozhodnutím žalobkyni zajistil na základě § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu, který

právě zajištění žadatele o azyl v zařízení pro zajištění cizinců umožňuje, jsou-li naplněny podmínky tímto ustanovením stanovené. Došlo tedy k jejímu „přezajištění“ – žalobkyně se nachází stále na stejném místě (v tomtéž zařízení), avšak s ohledem na změnu jejího postavení je zajištěna na základě jiného právního předpisu.

9. Jak shrnul Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 28. 6. 2017, č. j. 1 Azs 349/2016-48, smyslem existence této právní úpravy je omezit zneužívání řízení o mezinárodní ochraně pro nelegální migraci. Žadatel je totiž v režimu zákona o azylu zajišťován poté, co byl již zajištěn za účelem realizace správního vyhoštění („žádost o udělení mezinárodní ochrany byla podána v zařízení pro zajištění cizinců“), a to proto, že pokračování zajištění je objektivně nutné, neboť žádost o udělení mezinárodní ochrany byla podána pouze s cílem výkon rozhodnutí o správním vyhoštění pozdržet nebo zmařit. S ohledem na tuto návaznost zajištění podle zákona o azylu na zajištění za účelem správního vyhoštění podle zákona o pobytu cizinců je zřejmé, že i účel obou zajištění je týž. Tento závěr má oporu i v článku 8 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/33/EU, kterou se stanoví normy pro přijímání žadatelů o mezinárodní ochranu (dále jen „přijímací směrnice“).
10. Z § 47 odst. 2 zákona o azylu vyplývá, že účelem tzv. zvláštních opatření (tedy mírnějších alternativ k zajištění) je zabezpečení účasti žadatele o udělení mezinárodní ochrany v řízení ve věci mezinárodní ochrany. Naproti tomu účel zajištění podle § 46a zákona o azylu není jednotně nikde definován a vyplývá z jednotlivých skutkových podstat uvedených v odstavci 1 tohoto ustanovení. Některé z těchto účelů přitom zřetelně přesahují pouhé zabezpečení účasti žadatele o mezinárodní ochranu v řízení o jeho žádosti, což je právě i případ § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu. Účel tohoto ustanovení, jak již bylo shora naznačeno, značně přesahuje samotné řízení o mezinárodní ochraně a směřuje k tomu, aby se cizinec, jemuž hrozí vyhoštění, nedostal podáním účelové žádosti o mezinárodní ochranu do faktického postavení, v němž by pro něj bylo oproti režimu dle zákona o pobytu cizinců snazší vyhnout se vyhoštění (pobytové středisko je totiž otevřené a pobyt žadatele v něm je čistě dobrovolný). Smyslem tohoto ustanovení je tedy znemožnit zneužití zákona podáním účelové žádosti o mezinárodní ochranu a dosažením takových podmínek, které žadateli umožní vyhnout se vyhoštění (typicky útekem, přerušením kontaktu s orgány veřejné správy). Účelem § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu tedy není zabezpečit účast žadatele v řízení o žádosti o mezinárodní ochranu, nýbrž zabezpečit jeho dostupnost pro policejní složky fakticky vykonávající rozhodnutí o vyhoštění pro dobu, kdy žadatel pozbyde postavení žadatele o mezinárodní ochranu a budou splněny podmínky vykonatelnosti rozhodnutí o vyhoštění (§ 119 odst. 7 zákona o pobytu cizinců).
11. Závěr žalobkyně, že žadatel o mezinárodní ochranu nemůže být zajištěn v zařízení pro zajištění cizinců, je tedy třeba odmítnout jako mylný, neboť výše citovaný § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu je výslovně umožňuje a tento postup předpokládá i přijímací směrnice. Námitka je nedůvodná.
12. Dále žalobkyně žádala, aby soud při hodnocení zákonnosti napadeného rozhodnutí přihlédl k její sexuální orientaci a k tomu, že si hodlá najít životní partnerku, k čemuž nemá v zajištění vhodné podmínky. Tento požadavek je však třeba odmítnout. Zajištění nesporně představuje zásah do osobní svobody žalobkyně, a to i v tom smyslu, že podstatně limituje její možnosti navázat partnerský vztah. Toto omezení je však žalobkyně povinna strpět, neboť veřejný zájem na tom, aby byl naplněn účel jejího zajištění, jak jej soud vyložil výše, převažuje nad právem žalobkyně vést po dobu zajištění svůj soukromý život podle svého přání. Ani tato námitka tedy není důvodná.

13. Protože soud neshledal žalobní body důvodnými, žalobu podle § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl.
14. O náhradě nákladů řízení rozhodl soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobkyně nemá právo na náhradu nákladů řízení, neboť ve věci neměla úspěch. Žalovanému, který byl ve věci úspěšný, žádné náklady nad rámec jeho běžné činnosti nevznikly.
15. Soud usnesením ze dne 29. 10. 2018, č. j. 45 A 10/2018-9, ustanovil žalobkyni zástupcem Mgr. Václava Sluku, advokáta. Výše odměny advokáta za zastupování se stanoví v souladu s § 35 odst. 2 s. ř. s. podle vyhlášky č. 177/1996 Sb. (dále jen „advokátní tarif“). Odměnu soud stanovil ve výši 3 400 Kč. Tato částka je odměnou za jeden úkon právní služby, která činí 3 100 Kč [doplnění žaloby – § 7 bod 5, § 9 odst. 4 písm. d) a § 11 odst. 1 písm. d) advokátního tarifu], k čemuž byla přičtena paušální částka jako náhrada hotových výdajů ve výši 300 Kč podle § 13 odst. 3 advokátního tarifu. Odměnu za převzetí a přípravu zastoupení a související paušální částku soud ustanovenému zástupci nepřiznal, neboť z jím sepsaného doplnění žaloby je zřejmé, že se přípravě věci a na ni navazující formulaci žalobních bodů nevěnoval s náležitou péčí. Ač by měl být právním profesionálem, jím uplatněné žalobní body svědčí o zásadní neznalosti soudem výše vyložené právní úpravy. Uvedená částka bude zástupci žalobkyně vyplacena z účtu Krajského soudu v Praze ve lhůtě 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Praha 27. listopadu 2018

Mgr. Jitka Zavřelová, v. r.
soudkyně